Heemstede

26 JUNI 2013

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Verzenddatum : 24 JUNI 2013
Bijlage : -
Ons kenmerk : 607009
Betreft : zaaknummers 103998 en 103999: zienswijze gemeente Heemstede op de Ontwerp methodebesluiten regionale netbeheerders elektriciteit en gas 2014 - 2016

Geachte mevrouw, heer,

Wij hebben kennis genomen van het Ontwerp methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit 2014 – 2016 en het Ontwerp methodebesluit regionale netbeheerders gas 2014 – 2016 (hierna zowel gezamenlijk als ieder individueel "de Ontwerpbesluiten"), zoals deze op 1 mei jl. ter consultatie zijn voorgelegd. Graag maken wij gebruik van de gelegenheid om namens de gemeente Heemstede ("de Gemeente") onze zienswijze met betrekking tot de Ontwerpbesluiten aan u kenbaar te maken. Wij geven deze zienswijze vanuit ons belang dat wij het kapitaal verschaffen als (indirect) aandeelhouder van de regionale netbeheerder Stedin Netbeheer B.V., waarvan de aandelen krachtens wettelijk voorschrift in handen moeten zijn en blijven van de overheid, zoals de Gemeente, en vanuit ons belang als openbaar lichaam met eigen taken en verantwoordelijkheden.

Wij steunen de inzet om tot lagere leveringstarieven voor afnemers te komen. Immers, de afnemers zijn onze inwoners en bedrijven. Hun belang is ons belang. Maar tegelijkertijd is zorgvuldig financieel beheer door de gemeente ook in het belang van onze inwoners en bedrijven. Principieel vinden wij, en wij vinden daar steun voor in de Wet HOF, dat wij financieel risicomijdend gedrag moeten tonen. De Ontwerpbesluiten plaatsen ons daar in een spagaat. Immers, met de lagere tarieven worden onze risico's vergroot. Daarin vragen wij de ACM een zorgvuldig evenwicht te vinden. Wij missen dat in de Ontwerpbesluiten en vragen u hier nader op in te gaan. De scherpe daling van de WACC in combinatie met de one-off leidt er toe dat het risico van het (indirect) aandelenbezit in Stedin Netbeheer B.V. scherp toeneemt.

Dit toenemend risico wordt nog eens versterkt door de mogelijke gevolgen van de Ontwerpbesluiten voor de creditrating van Eneco. Niet alleen het netwerkbedrijf Stedin, maar ook het energiebedrijf Eneco is voor een efficiënte bedrijfsvoering afhankelijk van een goede creditrating. De Ontwerpbesluiten werken dus door in het energiebedrijf Eneco waardoor ook daar onze risico's als aandeelhouders toenemen. Anders dan de aandeelhouders van Nuon en Essent hebben de gemeentelijke aandeelhouders van Eneco hun aandelen niet verkocht, conform de wens van de Minister en de Tweede Kamer. Dit besluit treft daarom de aandeelhouders Eneco/Stedin Netbeheer harder. Niet alleen omdat het risico zich doorzet in het aandeelhouderschap van het energiebedrijf Eneco, maar ook omdat

Gemeente Heemstede
Raadhuisplein 1
2101 HA Heemstede

Postadres
Postbus 352
2100 AJ Heemstede

Tel: 14023
gemeente@heemstede.nl
www.heemstede.nl

Heemstede

de aandeelhouders Eneco hiertegenover geen financiële opbrengst hebben staan om deze risico's te mitigeren.

Enerzijds is dat een eigen keuze geweest, maar anderzijds is daar ook door Minister en Tweede Kamer nadrukkelijk toe opgeroepen. Wij verzoeken u daarom ook in te gaan op het verschil tussen aandeelhouders Stedin Netbeheer en aandeelhouders Enexis en Alliander: 1) doorwerking in het energiebedrijf, en 2) geen financiële opbrengst om die risico's op te vangen of te beperken.

Wij verzoeken u in te gaan op onze positie als verplichte aandeelhouders in Stedin Netbeheer. Als wij onze risico's niet kunnen afdekken door de aandelen Stedin te verkopen en het Rijk ons ontmoedigt (en enkele grote aandeelhouders het ons feitelijk onmogelijk maken) de aandelen Eneco te verkopen, dan dienen de Ontwerpbesluiten met deze positie rekening te houden, totdat wij in staat worden gesteld om ons bezit in Eneco/Stedin Netbeheer te vervreemden.

Wij zullen bovenstaande zienswijze hierna puntsgewijs nader onderbouwen.

1. Bij de voorbereiding en invulling van een methodebesluit als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 81, eerste lid, van de Gaswet, dient de Autoriteit Consument en Markt ("ACM") de algemene beginselen van bestuur in acht te nemen. Dit betekent onder meer dat het methodebesluit zorgvuldig moet worden voorbereid, en dat de belangen van alle door het methodebesluit geraakte partijen zorgvuldig worden afgewogen. De Ontwerpbesluiten geven geen blijk van een dergelijke zorgvuldige voorbereiding en belangenafweging. In ieder geval is duidelijk, gezien de hierna te noemen punten, dat de Ontwerpbesluiten onvoldoende rekening houden met de belangen van de Gemeente, enerzijds als (indirect) aandeelhouder van een netbeheerder en anderzijds als openbaar lichaam.

2. Bij de vaststelling van de WACC van 3,6% worden door de ACM uitgangspunten gehanteerd waarvan het volstrekt duidelijk is dat die uitgangspunten niet in overeenstemming zijn met de werkelijkheid. Zo wordt door de ACM miskend dat netbeheerders de vereiste prudentie in acht moeten nemen die is geboden vanwege de uitoefening van hun wettelijke taken, zodat het noodzakelijk en onvermijdelijk is dat netbeheerders gezien de zeer lange levensduur van de door hen beheerde netwerken hun lange termijn investeringen in de netten robuust dienen te financieren in een portefeuille die is opgebouwd uit leningen met een langere looptijd. De voorgestelde methodiek van de ACM gaat ten onrechte uit van de keuze voor korte termijn financieringen, zoals de ACM blijkens de in de Ontwerpbesluiten voorgestelde WACC berekeningsmethodiek voorstaat. Daarmee miskent de ACM de werkelijkheid en wordt een reguleringsmodel voorgesteld waarin de robuuste en prudente financiering door netbeheerders wordt belemmerd. Wanneer netbeheerders bij modellering van hun financieringsportefeuille zich door de methodiek van de ACM zouden laten leiden dan zou dat leiden tot onacceptabele en onwenselijke risico's. In de Ontwerpbesluiten wordt ook niet gemotiveerd uiteengezet om welke redenen de robuuste lange termijn financieringen niet efficiënt zouden zijn. Het bevreemd dat enerzijds de overheid, middels de Wet HOF, gemeenten opdraagt risicomijdend gedrag te vertonen en wij anderzijds geconfronteerd worden met een verplicht

Gemeente Heemstede
Raadhuisplein 1
2101 HA Heemstede

Postadres
Postbus 352
2100 AJ Heemstede

Tel: 14023
gemeente@heemstede.nl
www.heemstede.nl

Heemstede

aandelenbezit in een onderneming die opgedragen wordt zich risicovol(ler) te financieren. Wij begrijpen niet hoe beide opdrachten zich tot elkaar verhouden.

3. Ook de vergelijking met de situatie in het buitenland, die in de Ontwerpbesluiten wordt gemaakt ter rechtvaardiging van de voorgestelde lage WACC van 3,6% mist een adequate onderbouwing. De Ontwerpbesluiten lijken de ogen te sluiten voor de omstandigheid dat er daarbij geen sprake is van een vergelijkbare, nagenoeg identieke situatie, noch wat betreft de in andere jurisdicties gehanteerde reguleringsvorm noch wat betreft de daarbij ter vergelijking beoordeelde reguleringsperiode.

4. Als gevolg van een te lage WACC zullen vermogensverschaffers niet meer bereid zijn om de benodigde financiering ter beschikking te stellen, daarmee komen de noodzakelijke investeringen en daarmee de leveringszekerheid in het gedrang. Dit wordt ook met zoveel woorden erkend in de Ontwerpbesluiten. De voorgenomen WACC van 3,6% heeft tot onvermijdelijk gevolg dat netbeheerders geen redelijk rendement kunnen behalen op het verstrekte eigen en vreemd vermogen. Daarmee wordt door de ACM een reguleringsrisico geïntroduceerd waarmee de Gemeente als wettelijke kapitaalverschaffer van de netbeheerder in haar belang wordt geraakt en ter borging van de leveringszekerheid zich gesteld ziet voor dit risico van adequate vermogensverschaffing.

5. In diverse openbare rapporten van credit rating agencies wordt gewezen op de regulatoire risico's bij de vaststelling van de tarieven van netbeheerders. Deze regulatoire risico's komen bijzonder sterk tot uitdrukking in de voorliggende Ontwerpbesluiten. De aantasting van de minimale verdiencapaciteit benodigd voor de rentedekking en aflossing van lange termijn financieringsverplichtingen van de netbeheerder, welke aantasting thans ligt besloten in de Ontwerpbesluiten, vormt een bedreiging voor de credit rating. Een verlaging van de rating zal ertoe leiden dat de noodzakelijke investeringen tegen hogere rentetarieven zullen moeten worden gefinancierd. De waarde en het rendement op de wettelijke kapitaalverschaffing door de Gemeente in de netbeheerder wordt daarmee aangetast en dat vergroot onze risico's tot onwenselijke hoogte.

6. In dit verband wordt er ook op gewezen dat de Eneco-groep een bedrijf is dat inzet op duurzame energievoorziening, en daartoe investeert in onder meer windparken, biomassa en moderne gascentrales (alsook via haar dochteronderneming Stedin Netbeheer B.V. in de daarvoor benodigde transportcapaciteit). Met de in de Ontwerpbesluiten voorgestelde WACC worden ook deze investeringen ernstig onder druk gezet en dit miskent het door de overheid gedragen maatschappelijk belang van publiek aandeelhouderschap.

7. Als aandeelhouder van een regionale netbeheerder is voor ons ook onbegrijpelijk om welke redenen ervoor wordt gekozen om bij regionale netbeheerders de zogenoemde "one-off" toe te passen, en dit bij de landelijke netbeheerder TenneT niet te doen. In de Ontwerpbesluiten wordt niet, in ieder geval onvoldoende gemotiveerd wat een dergelijk verschil in behandeling zou rechtvaardigen. Bij de vereiste zorgvuldig belangenafweging die gemaakt moet

Gemeente Heemstede
Raadhuisplein 1
2101 HA Heemstede

Postadres
Postbus 352
2100 AJ Heemstede

Tel: 14023
gemeente@heemstede.nl
www.heemstede.nl

worden in verband met de toepassing (of niet) van de one-off, moet meer belang worden toegekend aan de omstandigheid dat zowel netbeheerders als afnemers grote tariefschommelingen onwenselijk achten.

8. De in de Ontwerpbesluiten voorgestelde reguleringsmethodiek heeft, als hiervoor al opgemerkt, tot gevolg dat de Gemeente als aandeelhouder van een netbeheerder, hiervoor geen redelijk rendement ontvangt. Daarmee wordt de Gemeente geraakt in de dekking van haar kosten van de kapitaalverschaffing van haar wettelijke deelneming in de netbeheerder. In dit verband wordt nogmaals aandacht gevraagd voor het recent door de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF), dat bijzondere financiële verantwoordelijkheden neerlegt bij lagere overheden. Wanneer de kapitaalverschaffing van lokale overheden in netbeheerders niet kan worden bekostigd uit het rendement dat moet worden behaald op basis van de gereguleerde tarieven, als gevolg van de methodiek zoals door de ACM wordt voorgesteld, dan worden deze lokale overheden als gevolg daarvan geconfronteerd met ongewenste risico's(1).

   De voorgestane regulering heeft dus ook een belemmerend effect op de verantwoordelijkheden van de Gemeente als openbaar lichaam. Hier wordt in de Ontwerpbesluiten op geen enkele wijze rekening mee gehouden.

Alles overziende menen wij dat de Ontwerpbesluiten op verschillende onderdelen in strijd zijn met de toepasselijke wet- en regelgeving, enerzijds omdat de risico's van onze gemeente in onze ogen op onaanvaardbare wijze oplopen en anderzijds omdat de netbeheerders niet in staat worden gesteld een redelijk rendement te verdienen en waarmee onderhoud en investeringen in de netwerken in gevaar komen wat het publiek belang schaadt. Wij verzoeken u dan ook hiermee rekening te houden en bij de vaststelling van het definitieve methodebesluit de adequate dekking van een robuuste lange termijn financiering en vergoeding van eigen vermogen te waarborgen en de financiële risico's ten gevolge van tariefsprongen weg te nemen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Heemstede,

de secretaris,	de burgemeester,
mr. W. van den Berg	mw. drs. M.J.C. Heeremans

1 Wetsvoorstel 33 416.

Gemeente Heemstede
Raadhuisplein 1
2101 HA Heemstede

Postadres
Postbus 352
2100 AJ Heemstede

Tel: 14023
gemeente@heemstede.nl
www.heemstede.nl